

گزارش تفصیلی

درسگفتار بازخوانی کتاب **شذرات المعارف**

جلسه پنجم

🔗 موضوع: سیاست فردی یا اجتماعی؟

🔗 مدرس: حجت الاسلام و المسلمین محمدرضا فلاح شیروانی

🔗 مقرر: سرکار خانم زهرا حائری

📌 محتوای کلی

در این جلسه به تبیین بیشتر سیاست در اسلام می‌پردازیم. همانطور که گفته شده هرگونه تدبیر در امور اجتماعی و ممانعت از ایجاد مفسده در جامعه به سیاست تعبیر می‌شود. لذا می‌توان گفت احکام اسلام سیاسی است. البته در این میان یک شیطننت هم وجود دارد که در واقع تدبیر نیست و صرفاً تظاهر به تدبیرگری است.

نویسنده به سیاسی بودن اکثر احکام اسلامی اعتقاد دارد، حال آنکه علامه طباطبایی^(ره) تمام شئون اسلام را سیاسی می‌داند. از این رو این دو را از بزرگترین فلاسفه‌ی سیاسی و اجتماعی می‌دانند.

🔗 اسلام، سیاست فردی یا اجتماعی؟

اسلام بطور کلی تقوای دینی را بر اساس اجتماع بنا ساخته است. لذا دینداری در گرو زندگی مشترک با دیگر انسان‌هاست. و در اصل کسی که تفکر اجتماعی دارد، مسلمان است. چراکه هیچ‌گاه خود را نصب‌العین نمی‌بیند، بلکه خود را جزئی از اجتماع می‌بیند و منافع اجتماع را منافع خود میدانند و ضررهای اجتماع را ضررهای خود می‌بینند و بطور کلی تمام حالات اجتماع را حالات خود می‌بینند.

اما اینطور نیست که اسلام همانند تفکر کمونیسمی "شخص" را از بین ببرد تا فقط به "جامعه" بپردازد. و نه مانند تفکر لیبرالیسمی به هیچ عنوان تنها "فرد" را اصل نمی‌داند، بلکه هر دو مورد، یعنی توجه به هم "فردیت انسان" و هم "اجتماع" را مد نظر دارد، بلکه فرد در جامعه را مبنا قرار داده و همزمان به هر دو جنبه تکلیف داده است.

🔗 سیاست عده یا سیاست عده؟ کدام ارجح است؟

بطور کلی قرآن کریم را نمی‌توان به انفراد نگهداری و عمل نمود. و برای عملکرد خوب و درست، همزمان به هر دو عده و عده نیاز داریم. همچنان که پیامبران الهی بدنبال ایجاد دستگاه‌های قوی علمی در تعداد زیاد بودند؛ مشخص است که بدون هر یک از نفرات متعدد و کیفیت فکری و توان بالا به سرانجام نخواهیم رسید.

اما از آنجا که تحصیل عده، در مسائل فردی مهم‌تر است و تحصیل عده در مسائل اجتماعی تاثیرگذارتر است، شاید بتوان گفت تحصیل عده در درجه‌ی بالاتری قرار بگیرد و آن هم به جهت اهمیت مسائل کلان و تاثیرگذاری آنها در زندگی تک تک افراد جامعه است و بطور قطع پس از تحصیل عده، به سرعت باید از نظر عده تقویت شد و کار کرد، وگرنه همان عده را هم از دست خواهیم داد.

